

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยนำมาสรุปผล อภิปรายผล และกำหนดข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัย ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. หัวหน้าส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 95 คน

1.1 ระยะเวลาการปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน (ร้อยละ 41.05) รองลงมา มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 11-15 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 32.63) และมีระยะเวลาการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 25 คน (ร้อยละ 26.32) ตามลำดับ

1.2 อำเภอที่สังกัด ส่วนใหญ่สังกัดอำเภอโกสุมพิสัย จำนวน 13 คน (ร้อยละ 13.68) รองลงมาสังกัดอำเภอบรบือ จำนวน 12 คน (ร้อยละ 12.63) และอำเภอวาปีปทุมจำนวน 12 คน (ร้อยละ 12.63) อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จำนวน 11 คน (ร้อยละ 11.58) อำเภอเมืองมหาสารคาม จำนวน 10 คน (ร้อยละ 10.53) อำเภอนาเชือก จำนวน 8 คน (ร้อยละ 8.42) อำเภอกันทรวิชัย จำนวน 6 คน (ร้อยละ 6.32) อำเภอเขยงขึ้น จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5.26) อำเภอนาดูน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5.26) และอำเภอยางสีสุราช จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5.26) อำเภอกุดรัง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.22) อำเภอแกลง จำนวน 3 คน (ร้อยละ 3.16) และอำเภอชื่นชมจำนวน 1 คน (ร้อยละ 1.05)

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม

พบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคามโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ ด้านเงินหรืองบประมาณ ด้านคนหรือบุคลากร และด้านวัสดุอุปกรณ์

และจากการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังที่พบคือ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ การอนุมัติฎีกาไม่เป็นไปตามเวลาที่ควรจะเป็น บางครั้งการเบิกจ่ายวัสดุไม่เป็นไปตามความเหมาะสมของงาน ผู้บริหารบางครั้งไม่รับฟังการชี้แจงของส่วนการคลังเท่าที่ควรจะเป็น

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานและอำเภอที่สังกัด

ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลังที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานและอำเภอที่สังกัดแตกต่างกันปรากฏ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 1 ด้านคือ ด้านคนหรือบุคลากร

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง จำแนกตามอำเภอที่สังกัด พบว่าโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

วัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของหัวหน้าส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม

ข้อเสนอแนะต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง แยกเป็นรายด้านที่มีค่าความถี่สูงสุด ดังนี้ การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ควรเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด รัฐบาลควรเพิ่มบุคลากรในการทำงานให้เหมาะสมกับปริมาณงาน ผู้บังคับบัญชาควรสั่งการตามระเบียบการงบประมาณอย่างเคร่งครัด และเจ้าหน้าที่ควรมีการรายงานการปฏิบัติงานด้านการคลังอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน จังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลังอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานมีวุฒิการศึกษาที่ไม่ตรงกับการปฏิบัติงานทุกคน ทำให้การทำงานไม่เต็มประสิทธิภาพ และความรักและผูกพันในงานที่ปฏิบัติมีไม่มาก การอนุมัติเบิกเงินไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา บางครั้งมีความล่าช้า รวมถึงระบบบัญชีในปัจจุบันขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันกับเหตุการณ์การใช้วัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานไม่คุ้มค่าเท่าที่ควรจะเป็น บางอย่างมีการใช้อย่างฟุ่มเฟือย เช่น มีการใช้เครื่องปรับอากาศ และวัสดุสิ้นเปลืองอื่นๆ เกินความจำเป็น รวมถึงการใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่คุณภาพไม่เป็นไปตามกำหนดในระเบียบของทางราชการ การกำหนดเป้าหมายในการบริหารงานคลังยังไม่มีความชัดเจน และการประเมินผล การปฏิบัติงานในส่วนการคลังยังไม่สามารถทำได้ดีเท่าที่ควร

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางแห่งได้บรรจุบุคลากรการคลัง ไม่ตรงกับสายงาน การอนุมัติเบิกเงินมีความล่าช้า การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพไม่ตรงตามข้อกำหนด จึงทำให้เกิดปัญหาการบริหารงานคลัง

ผลการวิจัยปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง พบว่า อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีรพรรณ คำออน (2547 :78) ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอค้อยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ภาพรวมของปัญหาในการพัฒนาการบริหารงานคลังตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่พบว่า ด้านภาวะผู้นำเป็นปัญหา มาก สอดคล้องกับ วนิตา วรรณรัตน์ (2548 : 81) ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัญหาการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้วิธีออกแบบสอบถามหัวหน้าส่วนการคลัง พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านความรู้ความเข้าใจด้านบัญชี มีปัญหาในระดับมาก สอดคล้องกับ ลักขณา ไชยโพธิ์ (2550 : 68) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ความเข้าใจทางด้านการบริหารงานการเงินและการคลังของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรมีความรู้ ความเข้าใจทางด้านการบริหารการเงิน และการคลังโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ ณ วันเพ็ญ หมายสี (2547 : 74) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานคลัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพัทลุง ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการงบประมาณ ด้านการจัดเก็บรายได้ ด้านการจัดหาพัสดุ ด้านการรับและเบิกจ่ายเงิน และด้านการบันทึกบัญชีและการจัดทำงบการเงิน ซึ่งมีระดับปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ ทศนีย์ พลอยทับทิม (2550 : 84) ศึกษาปัญหาการบริหารงานการเงินการคลังของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัญหาการบริหารงานการเงินการคลังของบุคลากรส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อย ไม่สอดคล้องกับ พรศักดิ์ พลภักดี (2550 : 63-64) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาในการบริหารงานคลัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ วราภรณ์ ศรีพะเนิน (2550 : 88) ศึกษาการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารการคลัง กรณีศึกษา เทศบาลในเขตอำเภอเมือง อำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี จากการศึกษาพบว่า การบริหารภายในกองคลังอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ ถัดดาวลัย วงศ์ธรรม (2552 : 92) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานพัสดุโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ ถิ่นนคร สำราญพิศ (2553 : 88) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานคลังอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับ นิตยา สุตะนนท์ (2554 : 90-91) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าโดยรวมมีปัญหาการบริหารงานการคลังอยู่ในระดับปานกลาง และไม่สอดคล้องกับ สุพรรณษา สายสมคุณ (2554 : 93-94) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานคลังอยู่ในระดับปานกลาง

สมมติฐานที่ 2 หัวหน้าส่วนการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด

มหาสารคาม จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน และอำเภอที่สังกัดที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคามแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลังจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานและอำเภอที่สังกัดโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1. หัวหน้าส่วนการคลังปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบ ข้อกฎหมาย และหนังสือสั่งการเดียวกัน รับรู้ รับทราบปัญหาในลักษณะเดียวกันทำให้มีความคิดเห็นต่อระดับปัญหาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. หัวหน้าส่วนการคลังได้รับการตรวจสอบและควบคุมการบริหารงานคลังจากหน่วยงานเดียวกัน เช่น สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

3. หัวหน้าส่วนการคลังอยู่ในตำแหน่งงานเดียวกัน ภายใต้โครงสร้างการบริหารงานที่เหมือนกัน แตกต่างบ้างตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ก็ดำเนินงานภายใต้พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการคลังและองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทย

จากเหตุผลดังกล่าว ผลการวิจัยปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคามตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานและอำเภอที่สังกัด พบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ วิชัย กว้างสวัสดิ์ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน เทศบาลตำบลกุตุลิม อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าประชาชนผู้เสียภาษีทั้งเพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน เพราะ หัวหน้าส่วนการคลังที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับปัญหาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ หัวหน้าส่วนการคลังที่มีระยะเวลาน้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป ต่างก็ปฏิบัติงานส่วนการคลังภายใต้ กรอบ กฎหมายเดียวกัน ระเบียบ หนังสือสั่งการเดียวกัน และ ยัง ทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจแตกต่างกันบ้างในเทคนิคการทำงาน การแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน ดังที่ กิตติ สุทธิสัมพันธ์ ได้กล่าวว่า ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็นของบุคคล

หัวหน้าส่วนการคลังที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับปัญหาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ หัวหน้าส่วนการคลังจะมีอายุไม่เกิน 40 ปี และ 40 ปีขึ้นไป โดยการจัดโครงสร้าง การบริหารงานได้เปิดโอกาสให้ทุกเพศ อายุ และทุกช่วงอายุเข้ามาทำงานอย่างเท่าเทียมกันตาม กรอบตำแหน่งงาน มีวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่แตกต่างกัน บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ ผ่านกระบวนการบรรจุแต่งตั้งตามระบบราชการที่เหมือนกัน จึงทำให้มีระดับปัญหาการบริหาร ส่วนการคลัง ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ จีรพรรณ คำออน (2547 : 78) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาและ อุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลังองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ผลการเปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานคลัง จำแนกตาม ระยะเวลาในการทำงาน ด้านการบริหารงานคลังและพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ นิตยา สุตะนนท์ (2554 : 90-91) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานการคลัง ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีองค์การบริหาร ส่วนตำบลที่สังกัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การ บริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับ ถิ่นนคร สาราญพิศ (2553 : 88) ที่ได้ศึกษาปัญหาการ บริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการศึกษา พบว่า การเปรียบเทียบระดับปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ เมือง จังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีสถานะและ ตำแหน่งแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมมีปัญหาการบริหารงานคลังไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับนิตยา สุตะนนท์ (2554 : 90-91) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลใน เขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน เขตอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดที่มีสถานะตำแหน่งงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สังกัด แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุพรรณยา สายสมคุณ (2554 : 93-94) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานส่วนการคลังขององค์การ บริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนการคลัง ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัย ได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 ด้านคนหรือบุคลากร

- 1.1.1 ควรบรรจุบุคลากรหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีวุฒิการศึกษาที่ตรงกับงานที่ปฏิบัติ
- 1.1.2 ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรักในงานที่ปฏิบัติ

1.2 ด้านเงินหรืองบประมาณ

- 1.2.1 การอนุมัติฎีกาเบิกเงินควรดำเนินการให้เป็นไปตามกำหนดเวลา
- 1.2.2 ควรมีการปรับปรุงระบบบัญชีให้เป็นปัจจุบัน

1.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์

- 1.3.1 ควรใช้วัสดุ อุปกรณ์ของหน่วยงานให้เกิดความคุ้มค่า และประหยัด
- 1.3.2 ควรจัดหาและใช้วัสดุ อุปกรณ์ที่มีคุณภาพตามที่กำหนดในระเบียบ

1.4 ด้านการบริหารจัดการ

- 1.4.1 ควรมีการกำหนดเป้าหมายในการบริหารงานคลังให้มีความชัดเจน
- 1.4.2 ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานในส่วนการคลังอย่าง โปร่งใส

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัญหาในการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริหารจัดการ

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยปัญหาในการบริหารจัดการงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม และวิจัยแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม โดยแยกศึกษาวิจัยเฉพาะแต่ละอำเภอ เพื่อให้ได้ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาเฉพาะในแต่ละอำเภอ